

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר-580178697)

ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או צרויה מידד-לוזון

ו/או נילי אבן חן ו/או דניאל דושניצקי

ו/או תומר נאור ו/או יעל קריב-טייטלבוים

ו/או טליה יהודה ו/או איתמר שחר

מרח' יפו 208 ירושלים

ת.ד. 4207 ירושלים 91043

טל': 02-5000073 ; פקס: 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

1. ח"כ גילה גמליאל, השרה לשוויון חברתי

2. ממשלת ישראל

המשיבים

3. מ"מ נציב שירות המדינה, מר אודי פראוור

4. היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבליט

המשיבים 1-4 ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

טלפון: 02-6466590 ; 02-6467011

משיבים פורמאליים

עתירה למתן צווים על-תנאי וצו ביניים,

ובקשה לדיון דחוף

1. מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, למתן צווים על תנאי כנגד המשיבים 1-2 כדלקמן:

1.1. צו על תנאי צו על תנאי המורה למשיבה 1 להתייצב וליתן טעם מדוע לא תפעיל סמכותה ותמנה באופן מיידי מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה (להלן: הרשות"), בדרך של המלצה למשיבה 2 וזאת בין היתר מן הנימוקים והעילות להלן, כל אחד בפני עצמו ובהצטברותם כולם יחד:

1.1.1. נוכח העובדה כי מזה למעלה משנה, מאז חודש ינואר 2016, שלא עומדת מנהלת קבועה בראש הרשות, הביטחון והחוץ של מדינת ישראל, וזאת על אף הוראותיו הברורות של חוק הרשות לקידום מעמד האישה, תשנ"ח-1998 (להלן: "חוק הרשות", "החוק"), ובפרט סעיף 3 לחוק.

1.1.2. על מנת למנוע המשך שיתוק הרשות והפגיעה הבוטה בפעילותה, וכל זאת בהיותה מהרשויות החשובות הפועלות תחת המשרד לשוויון חברתי, זו האמונה על פיקוח ובקרה בלעדיים על נושאים הקשורים במעמד האישה בישראל, קידום השוויון בין המינים ותיאום וגיבוש פעילות למניעת אלימות נגד נשים בישראל

1.1.3. נוכח ניסיונותיה החוזרים והנשנים של המשיבה 1 למנות לתפקיד מועמדת במינוי פוליטי אשר אינה עומדת בתנאי הכשירות המקצועיים הדרושים לתפקיד, מתוך שיקולים זרים שאינם ממן העניין, ובניגוד לעמדתם הברורה של המשיבים 3-4.

1.1.4. לנוכח הפגיעה האנושה באינטרס הציבורי, טובת הציבור ובאמון הציבור ברשויות ובפרט ברשות המבצעת לנוכח עיכוב המינוי מזה למעלה משנה.

2. העותרת תבקש מבית המשפט הנכבד כי יקבע את העתירה לדיון דחוף, נוכח הזמן הרב שחלף והנזק המתמשך לשירות הציבורי באי מינוי מנהלת לרשות, כאמור.

3. העותרת תבקש מבית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות הגשת עתירה זו, לרבות שכ"ט עו"ד.

ואלה נימוקי העתירה:

1. מבוא

"חרף מחויבותה של מדינת ישראל מימי ראשיתה לשוויון מהותי בין המינים, ולמרות ההצלחות הרבות שנקצרו בתחום זה, [...] לא ניתן לנוח על זרי הדפנה. ערכי השוויון בין המינים, אשר הם כיום "חלק בלתי נפרד מן המערך הגנטי של כל כללי המשפט כולם" עדיין לא הוטמעו במטען הגנטי של החברה הישראלית על שלל רבדיה. לאפליה, גם אם היא סמויה מן העין, מתלווה תחושה קשה של השפלה הפוגעת באופן אנוש בכבוד האדם. בית המשפט הגבוה לצדק קבע בעניין זה כי "הפלייתם של אישה - באשר

אישה היא - הינה הפליה גנרית...הפליה גנרית... הינה הפליה הפוצעת אנושות בכבוד האדם" (מתוך המבוא לדוח ביקורת מיוחד של מבקר המדינה בעניין ייצוג נשים בתפקידים בכירים בשירות הציבורי, מרץ 2014)

1. עתירה זו עניינה בשיתוקה של רשות מפתח הממונה באופן בלעדי על הליכי קידום מעמד האישה, קידום השוויון בין המינים וביעור האפליה נגד נשים.
2. עניינה בשרה בממשלת ישראל, נבחרת ציבור, אשר נמנעת ממילוי חובותיה המנהליות כלפי כלל אזרחי – ובפרט אזרחיות – מדינת ישראל, הן על פי חוק והן מתוקף תפקידה. כך, נמנעה השרה מלמנות מנהלת ראויה לרשות לקידום מעמד האישה מזה למעלה משנה, תוך שהיא מנסה לקדם לתפקיד מקורבת לה במינוי פוליטי.
3. לאחר שנתגלה הדבר גררה המשיבה 1 (ועודנה גוררת) רגליה תקופה ארוכה ומסרבת להשיב לפניית הציבור – העותרת וגופי תקשורת – ותוך שהיא מסרבת להכריע בהפעלת סמכותה ולהשיב באופן ענייני לפניית העותרת למעלה מחודשיים ומחצה.
4. לאחר הבחירות האחרונות, דרשה השרה לשוויון חברתי, המשיבה 1, ואף קיבלה תחת אחריותה, את הרשות לקידום מעמד האישה. הדעת נתנה אז, כי כחלק מפועלה לקידום מטרות משרדה ומטרות הרשות, תעשה המשיבה 1 כל שביכולתה כדי למנות מינוי ראוי ומקצועי לתפקידי המפתח ברשות לקידום מעמד האישה.
5. **אולם במרוצת הזמן הסתבר כי המשיבה 1 ראתה ברשות למעמד האשה כר נח למינוי פוליטי של מקורבת לה הנעדרת הכישורים המתאימים, ותוך שהיא נמנעת זה קרוב לשנה וחצי ממינוי מנהלת ראויה, גם במחיר של שיתוקה המוחלט של הרשות ופגיעה בעבודתה החשובה.**
6. במשך למעלה מחודשיים פנתה העותרת אל המשיבה 1 בבקשה כי תקדם את מינוי המנהלת לרשות לקידום מעמד האישה, ולאחר שנתקלה בשתיקה רועמת, לא נותרה לה כל ברירה זולת פנייה דחופה לבית משפט נכבד זה על מנת שיתערב ויורה לה לפעול כפי חובתה וסמכותה, ולמנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האשה לאלתר. וזאת, לאור הנימוקים שלהלן.

2. הצדדים לעתירה

העותרת

7. העותרת הינה עמותה, רשומה כדין, אשר חרטה על דיגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין.

המשיבים

המשיבה 1 הינה השרה לשוויון חברתי בממשלת ישראל השלושים וארבע, אשר בסמכותה להמליץ לממשלת ישראל על מינוי מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה מכח חוק הרשות לקידום מעמד האישה, תשנ"ח-1998 ומכח החלטת הממשלה מס' 36 מיום 26.05.2015.

8. **המשיבה 2** הינה ממשלת ישראל, אשר על פי חוק הרשות לקידום מעמד האישה, תשנ"ח – 1998, היא הגורם המאשר את המלצת השרה לשוויון חברתי בנוגע למינוי מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה.

9. **המשיבה 3** הינה נציבות שירות המדינה, שהיא הגוף האחראי לניהול ההון האנושי והמערך הארגוני בשירות המדינה, תוך הבטחת ערכיו, מצוינותו ותקינות התנהלותו של שירות המדינה - על ארגונו, יחידותיו וכלל עובדיו.

10. **המשיב 4** הינו היועץ המשפטי לממשלה אשר מתוקף תפקידו כראש המערכת המשפטית הציבורית בסמכותו להעניק לשרים פרשנות מוסמכת של הדין והחוק בישראל תוך שמירה על האינטרס הציבורי.

11. **העותרת תציין כי המשיבים 3-4 אינם בעלי סמכות פורמלית הנוגעת במישרין לסעדים המתבקשים בעתירה, אולם צורפו לעתירה זו לנוכח מעורבותם בהליך המינוי עד כה, ומתוך מטרה שיוכלו להביא עמדתם בפני בית המשפט הנכבד.**

3. הרקע העובדתי

3.1 הרשות לקידום מעמד האישה בתוך המשרד לשוויון חברתי

12. הרשות לקידום מעמד האישה (להלן: "הרשות") הוקמה בשנת 1998 מכוח **חוק הרשות לקידום מעמד האישה**, התשנ"ח-1998 במטרה לקדם את השוויון בין המינים בישראל, להביא לתיאום בין הגופים המטפלים במעמד האישה, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, לקדם את החינוך, החקיקה והאכיפה בתחומים אלה ולהעמיד לרשות הממשלה את הכלים והמידע הנדרשים להשגת המטרות האמורות.

13. בראשית דרכה, ומכח האמור בחוק הרשות, הוכפפה הרשות למשרד ראש הממשלה, כאשר על הממשלה הוטל למנות את מנהלת הרשות בהתבסס על המלצתו של ראש הממשלה, הוא בעל הסמכות הנוגעת להפעלת הרשות ולמינוי בעלי תפקידים בה.

14. ביום 14.05.2015 קמה ממשלת ישראל ה-34 בראשותו של חה"כ בנימין נתניהו. שבועיים לאחר מכן, ביום 26.05.2016 קיבלה הממשלה את החלטה מספר 36 במסגרתה הועברו שטחי הפעולה וסמכויות משרד ראש הממשלה הנוגעות לרשות למשרד לשוויון חברתי (ובשמו דאז "המשרד לאזרחים ותיקים") ולשרה העומדת בראשו, היא המשיבה 1 לעתירה זו.

15. כך, ובקצרה, נקבע כי כל הסמכויות הנתונות על פי חוק הרשות לראש הממשלה, יועברו לשרה לאזרחים ותיקים (היא המשיבה 1), ובכפוף לאישורה של הכנסת להעברת הסמכויות כאמור (סעיף 2 להחלטה).

העתק החלטת ממשלה מספר 36 של הממשלה ה-34 מיום 26.05.16 בעניין "העברת שטחי פעולה וסמכויות למשרד לאזרחים ותיקים ולשרה לאזרחים ותיקים" מצורף ומסומן כנספח ע/1

16. ואכן, ביום 01.06.2015 אישרה הכנסת ברוב קולות את העברת הסמכויות הנתונות לראש הממשלה על פי חוק הרשות לשרה לאזרחים ותיקים.

העתק ילקוט הפרסומים שמספרו 7084 מיום 02.08.2015 מצורף ומסומן כנספח ע/2

3.2 מינויה של מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה

17. בחודש ינואר 2016 סיימה את תפקידה מי שעמדה בראש הרשות לקידום מעמד האישה משך קרוב לשש שנים, הגברת ורד סוויד. מיד עם סיום תפקידה, מונה מר אבי כהן, מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי לממלא מקום מנהל הרשות על ידי המשיבה 1. בחודש אפריל 2016 סיים מר כהן את תפקידו לאחר כהונה של כ-3 חודשים, ומבלי שהמשיבה 1 ביקשה אישור להמשך כהונתו, כאשר מני אז, משך למעלה משנה עומד התפקיד מיותם, ובעקבות כך משותקת עבודה הרשות על שלל תפקידיה.

18. מתוך כך, ולאור השתלשלות העניינים אשר הובאה לעיל, התכנסה ביום 17.01.2017 הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת לישיבה מיוחדת אשר כותרתה: "למעלה מעשרה חודשים שלא מונתה מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה, של חברה הכנסת נחמן שי".

19. במהלך ישיבה זו, אשר הפרוטוקול המלא שלא מצורף לעתירה זו כנספח ע/3, הביא יוזם הדיון חה"כ שי את התגוללות האירועים אשר קדמו לישיבה. כך, בין היתר, הזכיר חה"כ שי את ניסיונותיה של המשיבה 1 למנות לתפקיד מועמדת מטעמה - "המועמדת שלה".

20. על פי האמור בפרוטוקול הדיון, ניסתה המשיבה 1 משך תקופה ארוכה למנות לתפקיד מועמדת המקורבת לה, תוך שהיא מתעלמת לאורך כל הדרך מחוסר התאמתה של אותה המועמדת, ומנסה לקדם את הליך מינויה בכל האמצעים העומדים לרשותה, ועל אף התנגדותם המובהקת של המשיבים 3-4.

21. כך, ומתוך דברים אשר הביא עוה"ד רון דול, היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה בוועדה, התכנסה בחודש ינואר 2016 ועדת המינויים של נציבות שירות המדינה על מנת לדון במועמדת עליה המליצה המשיבה 1. לאחר שבחנה הוועדה את כישוריה וניסיונה התעסוקתי של המועמדת אותה הציגה המשיבה 1, הוחלט כי הרקע המקצועי שלה והניסיון התעסוקתי אותו צברה אינם מגיעים לרף המקצועי המספק והרצוי לתפקיד נוסף על כך, קבעה הוועדה כי למועמדת זיקה אישית ופוליטית למשיבה 1, וכי היא נעדרת כל כישורים מיוחדים אשר יאזנו זיקה זו, ועל כן לא ניתן לאשר את מינויה.

22. לאחר שקיבלה את החלטה הוועדה, החליטה המשיבה 1 לערער עליה, ובקשה מנציב שירות המדינה, כי יכנס פעם נוספת – באופן חריג – את ועדת המינויים, ויאפשר לה לדבר בפניה ולהביא בפניה צידוקים לבחירה במועמדת עליה המליצה.

23. והנה, גם לאחר שכונסה וועדת המינויים, פעם נוספת ובאופן חריג, ביום 06.09.2016, בחרו חבריה פעם נוספת שלא לקבל את המלצת המשיבה 1 ולפסול את המועמדת אשר הציגה. בצר לה, פנתה המשיבה 1 פניה נוספת, שלישית במספר **והריגה אף היא**, ביום 07.10.2016 אל היועץ המשפטי לממשלה בבקשה שיבחן אף הוא את החלטות ועדת המינויים שלא למנות את המועמדת הקונקרטי אשר הציגה ויתן חוות דעת מטעמו.

24. ביום 09.01.2017, ולאחר שבחן את הדברים באופן מעמיק, פרסם המשיב 4 את החלטתו ולפיה אין הוא מוצא לכחן להתערב ו/או להפוך את החלטתה של ועדת המינויים.

25. הנה כי כן, מאז יום 09.01.2017, וככל שידוע לעותרת, נמנעת המשיבה 1 מלהביא כל המלצה אחרת בפני ועדת המינויים, וכך נמנעת מלהביא המלצותיה אשר לא אושרו בוועדת המינויים אל מול הממשלה על מנת שזו תידון בהם (ויצוין, כי הסמכות לעשות כן נתונה לשרה).

העתק פרוטוקול מס' 139 מישיבת הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי שדנה במינוי מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה מיום 17.01.2017 ובו מפורטת השתלשלות העניינים המובאת בסעיפים 18-26 לעיל, מצורף לעתירה ומסומנת כנספח ע/3

3.3 מעורבותה של העותרת ומיצוי ההליכים מטעמה

26. ביום 10.03.2017 פורסמה בעיתון הכלכלי "The Marker" כתבתה של הגב' טלי חרותי-סובר אשר כותרתה "המשרד לקידום מקורבים לשרה גילה גמליאל", ואשר סקרה את ניסיונותיה של המשיבה 1 לפעול למען מינויה של מועמדת המקורבת לה לתפקיד מנהלת הרשות מהלך למעלה משנה, וכפי שתוארו בפרוטוקול אשר הובא לעיל בנספח ע/3.

העתק כתבתה של טלי חרותי-סובר כפי שפורסמה באתר "The Marker" ביום 10.03.2017 מצורף ומסומן כנספח ע/4.

27. ביום 09.04.2017 לאחר שהובאה כתבה זו, והשתלשלות האירועים המפורטת בה, לידיעת העותרת, פנתה היא במכתב אל המשיבה 1 בו קראה לה לפעול בדחיפות לשם מינוי מנהלת לרשות למעמד האישה.

28. במכתבה, עמדה העותרת על **מכלול הפגיעות הקשות אשר נפגע הציבור בישראל, שעה שהרשות משותקת למעשה מפעילות מזה קרוב לשנה. כך, פירטה העותרת בפני המשיבה 1 שורה ארוכה של פגיעות המתרחשות עקב העדרה של מנהלת בגינה נמנעת הרשות מלפעול כפי שמחייב אותה החוק, ולמעשה – עקב שיתוקה המוחלט של הרשות חסרת המנהלת.**

29. העותרת ציינה כי מצב עניינים זה, בו רשות סטטוטורית משותקת למעלה משנה, **ובהעדר כל סיבה הגיונית המניחה את הדעת**, אינו רצוי, אינו מקובל, ואינו עומד בגדר הוראות החוק והסמכות אשר הוענקה למשיבה 1.

30. כן, ובנוסף על כך, העלתה העותרת תהייה לנוכח המסגרת התקציבית של הרשות, ולנוכח העובדה שגם בהעדר מנהלת תוקצבה הרשות על אף שיתוקה מפעילות.

העתק מכתבה של העותרת לשרה לשוויון חברתי מיום 09.04.2017 מצורף ומסומן כנספח ע/5

31. בחלוף חודש ימים, ומשמיאנה המשיבה 1 להשיב לפנייתה הראשונה, פנתה אליה העותרת פעם נוספת ביום 03.05.2017, במכתב תזכורת בו ביקשה ממנה פעם נוספת לפעול כפי סמכותה ולמנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה.

העתק מכתבה של העותרת לשרה לשוויון חברתי מיום 03.05.2017 מצורף ומסומן כנספח ע/6

32. לצערה הרב של העותרת, המשיבה 1 בחרה להתעלם גם מפנייתה השנייה, ועל כן פנתה העותרת, למעלה מן הצורך, פעם נוספת **שלישית במספר** אל המשיבה 1 ביום 11.05.2017 במכתב בו קבלה על התעלמותה של המשיבה 1 מפניותיה, וכן התעלמותה מחובתה המובהקת על פי חוק לפעול בכדי למנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה.

העתק מכתבה של העותרת אל השרה לשוויון חברתי מיום 11.05.2017 מצורף ומסומן כנספח ע/7.

33. הנה כי כן, עד למועד הגשתה של עתירה זו, ועל אף ניסיונותיה הרבים של העותרת – אשר עשתה כמיטב יכולתה המוגבלת ממילא להשיג את תגובת המשיבה 1 – עודנה מסרבת המשיבה 1 לפעול כפי חובתה וסמכותה, וטרם מונתה מנהלת לרשות אשר עודנה משותקת ואינה יכולה למלא תפקידה כראוי.

34. **יצוין, והדבר בעל חשיבות לעתירה דנן, כי לכל אורך הדרך, ועל אף תפקידה הציבורי המחייב סירבה המשיבה 1 להתייחס לשאלות שהופנו אליה על ידי כלי תקשורת שונים (אשר פרסמו פרשה זו), תוך שהיא עונה תדיר "אין תגובה" או "השאלות אינן ראויות לתגובה" ומעולם לא הכחישה את האמור לגבי פועלה למינוי המקורבת לה, תוך שיתוק מוחלט של פעילות הועדה.**

35. העותרת המתינה פרק זמן ניכר – בנסיבות העניין הדחופות – בטרם הגישה עתירה זו, מתוך תקווה כי המשיבה 1 תמלא את חובתה על פי דין ומתוך מחויבותם לתפקידם הציבורי ולציבור בישראל. רק משחלפו למעלה מחודשיים ימים מיום שפנתה לראשונה, ולאחר שהובהר למעלה מכל ספק כי אין בכוונת המשיבה להשיב לעותרת, וכי אין עוד טעם בפנייה כתובה אליה, בחרה העותרת בנתיב המשפטי כברירת מחדל אחרונה.

36. אשר על כן, ולנוכח ההתעלמות וגרירת רגליים זו, וכן העובדה כי בכל יום שחולף ממשיכה הרשות לקידום מעמד האישה לעמוד מרוקנת מכל תוכן, ואין אדם המפקח כי תפקידה החשובים של הרשות מתמלאים; תפקידים הטומנים בחובם סמכויות בעלות פוטנציאל רב לשיפור פני החברה הישראלית נותרו ללא כל משמעות, תוך שהמשיבה 1 פועלת בניגוד לחובותיה ותוך שהיא מבכרת שיקולים פוליטיים צרים על פני טובת הציבור, לא נותרה בפני העותרת כל ברירה זולת הגשתה של עתירה זו.

4. הטיעון המשפטי

4.1. חשיבותה של הרשות לקידום מעמד האישה כגורם המרכזי והבלעדי המקדם

ומרכז את נושאי קידום מעמד האישה והשוויון בין המינים בישראל

37. כפי האמור לעיל, הרשות לקידום מעמד האישה הוקמה בשנת 1998 במטרה לקדם את השוויון בין המינים בישראל, להביא לתיאום בין הגופים המטפלים במעמד האישה, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, לקדם את החינוך, החקיקה והאכיפה בתחומים אלה ולהעמיד לרשות הממשלה את הכלים והמידע הנדרשים להשגת המטרות האמורות.

38. בין יתר מטרות החוק מכוחו קמה הרשות, וכפי שהוגדרו בדברי ההסבר לחוק, הוגדרה גם מניעת האפליה בחברה הישראלית ומתן ייעוץ שוטף לממשלה בתחום האפליה הבין מגדרית בישראל, ולשם סיוע בגיבוש מדיניות לביטול האפליה כנגד נשים. (ראו דברי ההסבר לחוק, בפרק המבוא).

39. סעיף 3(א) לחוק קובע כי "תפקידי הרשות יבוצעו בידי מנהלת הרשות, והיא תסתייע במינהלת הרשות ובוועדה המייעצת." בהתייחס לכך, נאמר בדברי ההסבר לחוק כי "מנהל הרשות ירכז את עבודת הרשות ואת סמכויותיה".

40. הנה כי כן, למנהלת הרשות תפקיד אקוטי בביצוע עבודת הרשות, ובידה נתונה הסמכות הבלעדית להפעלתה לשם קידום מטרותיה וסמכויותיה הקבועות בחוק.

41. ניתן ללמוד על סמכויותיה הרבות והייחודיות של הרשות למעמד האשה, מתוך סעיפי החוק מתוכו קמה, ובפרט סעיף 5 לחוק. כך בין השאר הרשות מופקדת על גיבוש וקידום מדיניות ופעילות לקידום מעמד האישה, גיבוש וקידום מדיניות למניעת אלימות נגד נשים, עידוד פעולות משרדי ממשלה, רשויות מקומיות וכל גוף העוסק בתחומי הפעילות של הרשות ובקרה ומעקב אחר פעילות הממשלה בנושאי קידום מעמד האישה.

42. נוסף על אלו, נועדה הרשות להוות גורם ייעוץ מקצועי בנוגע לאכיפת חוקים שונים הנוגעים לפעילותה, וכן לוודא כי המלצותיו של מבקר המדינה בתחומי פעילותה השונים אכן מתבצעות כראוי. ולעניין זה, תציין העותרת כי בחודש מרץ 2014 פורסם דוח ביקורת מיוחד בדבר "ייצוג נשים בתפקידים בכירים בשירות הציבורי", העוסק בהיעדר ייצוג הולם של נשים בתפקידים בכירים בשירות הציבורי, ובין היתר מתייחס לרשות וקובע כי:

"לפי חוק הרשות לקידום מעמד האשה, התשנ"ח-1998, על הרשות לגבש ולהביא לממשלה לאישור מדיניות בתחומי פעולתה, בהם קידום מעמד האישה, קידום השוויון בין המינים וביעור האפליה נגד נשים. מדיניות הרשות, כפי שאושרה בידי הממשלה, תחייב את משרדי הממשלה.

הבדיקה העלתה כי הרשות לא גיבשה מדיניות כאמור ולא קבעה תכנית פעולה בנושא. " (עמוד 23 לדו"ח, הדגשות הוספו ע"י הח"מ)

43. כן מתפקידה של הרשות לפעול באמצעות התקשורת והחינוך להעמקת חשיבות השוויון בין המינים, ביעור האלימות והפסקת האפליה כנגד נשים, לקדם הצעות חקיקה הנוגעות לתחומי עיסוקה ולהגיש חוות דעת מגדריות על הצעות חוק וחקיקה, לרכז מידע ויצירת מחקרים

הנוגעים לתחומי קידום מעמד האישה, קידום דרכי פעולה ושירותים שקשורים לתחומי עיסוקה של הרשות ולהכין ולהציג בפני הממשלה דיווחים תקופתיים וכן כל דיווח נוסף שהממשלה תטיל עליה ועוד.

44. מעבר לסמכויות פיקוח וייעוץ אלו, עומדת החובה הפרוצדוראלית המוטלת על הרשות, והיא כינוסה של וועדה מייעצת, בת 35 חברים אשר מונתה על ידי השרה, ואשר תפקידה לייעץ לרשות ולסייע לה לייצר קשר הדוק בינה לבין הציבור. על פי הוראות החוק הברורות, וועדה מייעצת זו צריכה להתכנס לפחות 4 פעמים בשנה (ראו סעיף 15 לחוק).

45. לכל אלו מצטרפות סמכויות נוספות המוטלות ועומדות לרשות מכח דברי חקיקה נוספים, ביניהם ביצוע מעקב אחר הייצוג ההולם הנדרש בוועדות ציבוריות, ממשלתיות וחקירה מכח חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951; קידום איוש שישים תקנים של יועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות מכוח חוק הרשויות המקומיות (יועצת לקידום מעמד האישה) התש"ס-2000; קיום התייעצויות עם הסטטיסטיקן הלאומי בנוגע לעריכת מחקר סטטיסטי הכולל התייחסות למין בהתאם לסעיף 7א פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], תשל"ב-1971, וכן הגשת חוות דעת על הצעות חוק המועלות בוועדות הכנסת, ובכלל זה הצעת חוק התקציב השנתי וחקיקות משנה אשר משליכות על השוויון בין נשים לגברים או נוגעים לתחומי פעילותה של הרשות לפי חוק השלכות מגדריות בחקיקה (תיקוני חקיקה), התשס"ח-2007.

46. כן אמונה הרשות על מילוי החלטות ממשלה הנוגעות לתחומי עיסוקיה ומעניקות לה סמכויות שונות. דוגמא לכך, היא החלטה 2331 של הממשלה ה-33 בדבר "קידום שוויון מגדי והטמעת חשיבה מגדרית" מיום 14.12.14 שהרשות הופקדה על ביצועה.

העתק החלטת ממשלה שמשפרה 2331 של הממשלה ה-33 מיום 14.12.2014 מצורף ומסומן כנספח ע/8.

47. הנה, סקירת התפקידים מעידה כאלף עדים כי הרשות למעמד האישה ניצבת כרשות בעלת תפקיד מפתח הנוגע לכלל הפיקוח והבקרה על הליכי קידום מעמד האישה, קידום השוויון בין המינים וביעור האפליה נגד נשים. היא המבקרת והמפקחת על כלל הגופים הרלוונטיים לנושאים אלו, והיא האמורה לאשר ואף לסייע ביישום תכניות העבודה שלהם.

48. מכל האמור עולה מסקנה פשוטה וחד משמעית – הרשות היא המפתח הבלעדי לניהולה, הנעתה והוצאתה לפועל של מדיניות הרשות המבצעת בעניינים הנוגעים לתחומי עבודתה. בהעדר מנהלת לרשות, משותקת למעשה עבודה חשובה זו, כאשר עם שיתוקה, משותק התחום כליל ותחומים אלו נותרים מיותרים וזנוחים.

49. יפים לעניין זה, דבריה של עוה"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, בישיבה שהתקיימה בוועדה למעמד האישה, ואשר הפרוטוקול לה מצורף בנספח ע/3 לעיל:

"מדובר ברשות שהיא רשות שיש לה אחריות על תקציבים בהיקפים ניכרים, על עובדים, על משימות מאד מאד משמעותיות ולכן התפיסה

היא שבעצם נדרשת מועמדת עם ניסיון ניהולי ויכולת משמעותית להרים פרויקטים חשובים בתחום הזה, ולגברתי אני לא צריכה לפרט עד כמה הרשות הזאת היא קריטית ומשמעותית" (עמוד 5 לפרוטוקול הדיון)

50. העותרת תציין כי הגם שעשתה ככל שידה משגת, ובהינתן פערי המידע שבין הרשות לבין העותר הציבורי, לא הצליחה להניח יד על חוות דעת מגדרית אחת אשר הוגשה מטעם הרשות בשנה האחרונה; לא נערך מעקב אחר מינוי נשים ממגוון קבוצות האוכלוסיה בוועדות ציבוריות וצוותים לעיצוב מדיניות לאומית, ומתוך כך גם לא הוגש לוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת דיווח על יישום החוק; ולא התכנסה הוועדה המייעצת ולו פעם אחת.

51. יצוין, והדברים עומדים בקשר בל יינתק לאמור בחלקה העובדתי של עתירה זו, כי התנהלותה של המשיבה 1 וסירובה הבוטה והמשתמע לענות לפניויותיה הרבות של העותרת, וכן לפניויות מכלי תקשורת שונים, אך מחזק את החשש הכבד שמא פעילותה של הרשות משותקת כליל בהעדר דמות ניהולית.

52. למותר לציין, כי ככל הידוע לעותרת, ובהעדר תגובה מטעמה של המשיבה 1, הרי שפעילות הרשות ממשיכה להיות מתוקצבת על אף שיתוקה בהעדר מנהלת, ומבלי שניתן כל הסבר (על אף פניותיה של העותרת) למסגרת השימוש בתקציבים אשר עוברים לרשות שאינה מתפקדת הלכה למעשה.

4.2. התשתית הנורמטיבית – למשיבה 1 עומדת הסמכות הבלעדית להמליץ

למשיבה 2 על מועמדת לתפקיד מנהלת הרשות

53. סעיף 3(ב) לחוק הרשות הוא אשר קובע ומסדיר את הליך המינוי של מנהלת הרשות, בזו הלשון:

"(ב) המשלה תמנה את מנהלת הרשות לפי הצעת ראש הממשלה; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות; חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, לא תחול על המינוי."

54. כאמור לעיל, בהחלטת הממשלה מספר 36 של הממשלה ה-34 מיום 26.05.16 בעניין "העברת שטחי פעולה וסמכויות למשרד לאזרחים ותיקים ולשרה לאזרחים ותיקים" הועברו סמכויות ראש הממשלה בחוק אל השרה לשוויון חברתי היא המשיבה 3.

55. נוסף להוראות החוק הברורות, עומד סעיף 11.961 לתקשי"ר אשר מסדיר את הליך מינויה של מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה תחת הכותרת "משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה". על פי סעיף זה, המינוי למשרת מנהלת הרשות פטור מחובת המכרז הפומבי, אולם הוא טעון קבלת חוות דעתה של ועדת המינויים ובהמשך קבלת אישורה של הממשלה.

56. על וועדת המינויים חלים הכללים המנהליים בדבר ניגודי עניינים ושיקולים זרים, וכפי הגדרתם בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה 6.500 בדבר מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים. בהתאם להנחיות אלו, על הוועדה לבדוק האם מתקיימת במועמדת דרישות ההשכלה והניסיון כפי שנדרש המוגדרות בחוק, בסעיף 3(ג) לחוק הרשות, וכן עליה

לבחון קיומה של זיקה מיוחדת לשרה הממנה, תוך בחינה של כישורים מיוחדים במידה וקיימת זיקה מעין זו.

57. הנה כי כן, למשיבה 1 עומדת הסמכות הבלעדית להיות זו אשר תקדם את מינויה של מנהלת **ראויה אשר עומדת בתנאי הסף לתפקיד**, ובדרך של הצגתה לוועדת המינויים בנציבות שירות המדינה, ולאחר מכן על ידי הבאת מועמדותה, **בצירוף המלצת הוועדה**, לאישור הממשלה.

58. מכאן, מינויה של מנהלת לרשות למעמד האישה הינה אקט מנהלי שבסמכותה של המשיבה 1. סמכות זו היא סמכות שבשיקול דעת, ושומה עליה כי תופעל בסבירות, בהגינות, בנאמנות ובהתאם לאמות המידה שנקבעו בדין ובהלכה הפסוקה. על כל שימוש בשיקול דעת מינהלי חלים הכללים המקובלים בדבר סבירות, הגינות, תום לב, היעדר שרירות והפליה ואמות מידה כיוצא באלה (ראו: בג"צ 297/82 **ברגר נ. שר הפנים**, פד"י ל"ז(3) 29, עמ' 34).

59. כל עוד נמנעת המשיבה 1 מלהביא בפני הוועדה (וכפועל יוצא מכך, בפני הממשלה) מועמדת ראויה העומדת במכלול התנאים הדרושים – ולמצער, מבקשת להעביר מועמדת אשר אינה עומדת בדרישות התפקיד ובניגוד לחוות דעתה של וועדת המינויים – **פועלת המשיבה 1 בניגוד לסמכות המוקנית לה בחוק, ומתוך כך בחוסר סמכות**.

4.3. הימנעותם של המשיבים 1-2 מלמנות מנהלת לרשות למעמד האישה עומדת בניגוד לחובה המנהלית לפעול במהירות ראויה וסבירה

60. על הרשות המנהלית מוטלת החובה לפעול במהירות ראויה וסבירה. היינו, לפעול בלוח זמנים סביר לשם מימוש סמכותה וחובותיה. החובה לפעול בזמן ראוי וסביר משמעה לפעול לא מאוחר מדי, אך גם לא מוקדם מדי. מתוך כך, ביצועו של מעשה מנהלי לאחר הזמן הסביר לעשותו – יהא בכך משום פגם מנהלי.

61. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט (כתוארו דאז) חשין ז"ל בפסקה 15 לפסק דינו בבגץ 4681/97 **היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים – גוש צפון** (ניתן ביום 14.10.97 ופורסם בנבו):

"הסמכה לעשות דבר, כך הורנו המחוקק בסעיף 11 לחוק הפרשנות, משמעה סמכות לעשות אותו דבר "במהירות הראויה". במהירות הראויה לנושא בו מדובר: לא מאוחר מן הראוי ולא מוקדם מן הראוי."

62. חובה חשובה זו, עומדת כאחת ממושכלות היסוד של המנהל התקין, והיא עומדת כחלק מהחובה המוטלת על הרשות לנהוג בסבירות בהפעילה את סמכותה המנהלית. התייחסה לכך כב' השופטת פרוקצ'יה בסעיף 32 לפסק דינה בבגץ 4634/04 **רופאים לזכויות אדם נ' השר לבטחון פנים** (ניתן ביום 12.02.07 ופורסם בנבו):

"מצד אחד, החובה לפעול במהירות הראויה לקיום חובה ציבורית היא ממושכלות היסוד של מינהל תקין [...] מצד שני, המהירות הראויה תלויה במהות הסמכות ובכלל נסיבות העניין. המהירות הראויה היא המהירות הסבירה, התלויה בנסיבות כל מקרה כדברי י' זמיר בספרו (שם, בעמ' 723):

"אפשר לומר... שקיים מתחם של מהירות ראויה. זהו המתחם בו רשות סבירה, שהיא, בין היתר, רשות מאורגנת כיאות, עשויה לפעול. בתוך מתחם זה יש לרשות שיקול דעת ובית המשפט לא יהיה נוטה להתערב בשיקול הדעת. בית המשפט יתערב רק אם הרשות חרגה מן הגבולות של מתחם זה, שאז יהיה מקום לומר כי הרשות הפרה את החובה לפעול במהירות הראויה" (ראו גם בג"ץ 7198/93 מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר, פד"י (מח(2) 853, 844).

חובת פעולה במהירות ראויה, המוטלת על הרשות הציבורית, אינה אלא חובת התנהגות בסבירות. "היא דורשת כי הרשות המינהלית תפעל באורח רציני ואחראי בהתחשב בנסיבות ובמשאבים"

63. עולה אם כן השאלה האם בנסיבות העניין פועלת המשיבה 1 במהירות הראויה שעה שלמעלה משנה אין היא ממנה מנהלת לרשות לקידום מעמד האשה – ולכלל הפחות מחודש אוקטובר 2016 עת נסגר הגולל על ניסיונה של המשיבה 1 למנות מקורבת לה לתפקיד.

64. אין חולק, כי בנסיבות העניין בהן רשות כה חשובה משותקת למעשה מפעילות משך זמן של למעלה משנה. ואכן, התייחסה לכך עוה"ד זילבר בדבריה בפני הוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת:

"בכל מקרה, בכל אחד מהמסלולים הללו צריך להתקדם להבנתנו במהירות, בגלל שבאמת התמשכות התקופה שמשרה כל כך חשובה, עם השפעות בעצם על כלל הציבור הישראלי לא מאוישת, כמובן חבל להשאיר תפקיד כזה לא מאויש, עם כל הפוטנציאל של מה שאפשר לעשות טוב באמצעות ברשות הזאת"

65. ובהמשך, בתשובה לשאלות של חה"כ נחמן שי, יוזם הישיבה, האם קיים פרק זמן מירבי בו יכולה המשרה להשאר בלתי מאוישת:

"לא, זה עניין של סבירות. זאת אומרת אין בדברים האלה אמות מידה ברורות, אבל ברור שבנוגע למינויים כל כך בכירים בשירות המדינה, שיש להם סמכויות תפקידים, השפעה על הציבור, כמובן שהדברים צריכים להתבצע בשקידה הראויה. לטעמנו מדובר בפרק זמן ארוך מדי ובכל אחת מהאופציות שנתונה לשרה, בין בקידום המועמדות של אותה מועמדת ספציפית במיצוי התהליך שעדיין היא יכולה לנסות בפני הממשלה, או בין בחירה בהליך של ניסיון לאתר מועמדת אחרת, צריך להתקדם בכל אחד מהאפיקים האלה במהירות האפשרית." (פרוטוקול הדיון בעמוד 7, הדגשות הוספו ע"י הח"מ)

66. ומוסיף על כך עוה"ד רון דול, היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, בעמוד 8 לפרוטוקול הדיון:

"כן. גם בין ינואר לספטמבר זה זמן לא סביר. ברור שכל ההליך הזה אורך זמן לא סביר ואין לנו דרך לחייב שר במקרה כזה, או שרה, לקדם את המינוי. לא את מינוי הקבע ולא את המינוי הזמני." (הדגשות הוספו ע"י הח"מ)

67. והעותרת תזכיר, כי דברים קשים אלו נאמרו בחודש ינואר 2017, קרי למעלה מחצי שנה מהעת בהן נכתבות שורות אלו – ועדיין, מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה טרם מונתה.

68. הנה כי כן, הימנעותה של המשיבה 1 מלמנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האשה עומדת בניגוד מוחלט לחובה המנהלית החלה עליה לפעול במהירות ראויה וסבירה, ומתוך כך מחייבת את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

4.4. הימנעותה של המשיבה 1 מלמנות מנהלת לרשות למעמד האישה מונעת

משיקולים זרים אשר אינם ממן העניין, ומתוך רצון למנות מינוי פוליטי פסול

69. כפי האמור בחלקה העובדתי של עתירה זו, ובהתבסס על דבריהם החדים והברורים של עוה"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה ושל עוה"ד רוך דול היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, נמנעה המשיבה 1 זמן רב מלהביא **מועמדת ראויה** בפני וועדת המינויים, ובהתאמה לאחר מכן בפני הממשלה, מתוך שיקולים זרים שאינם ממן העניין, מתוך שיקולים פרסונאליים ומתוך רצונה העז למנות מקורבת לה, אשר אינה בעלת הכישורים הנדרשים, לתפקיד.

70. כך, בתיאורה הקצר והקולע, תיארה את השתלשלות האירועים עוה"ד דינה זילבר בפני הוועדה למעמד האישה:

בתמצית, בעצם יש פה הליך שכבר מתמשך במשך שנה וארבעה ימים, **שבמסגרתו עניינה של המועמדת הקונקרטי שהשרה רצתה למנות לתפקיד, נידון פעמיים בפני ועדת המינויים בנציבות שירות המדינה, שפעמיים דנה, בחנה את מכלול השיקולים, את הניסיון מצד אחד, את רצון השרה, אבל בשורה התחתונה קבעה שגם בגלל זיקה אישית ופוליטית שמתקיימת במועמדת, באופן שדורש שיתקיימו בה כישורים מיוחדים, לדעת התרשמות חברי הוועדה היא לא עמדה בסטנדרט המקצועי הנדרש.**
(פרוטוקול הדיון בעמוד 5, הדגשות הוספו ע"י הח"מ)

71. הווה אומר, מזה למעלה משנה משותקת רשות מפתח חשובה ייחודית במדינת ישראל, בשל רצונה העז של השרה הממונה למנות מינוי פוליטי של מקורבת לה אשר אינה עומדת בתנאי הסף ואינה בעלת הכישורים המתאימים.

72. המינויים הפוליטיים בישראל הינם "רעה חולה שיש לעקרה מן השורש" (כדבריו של כב' השופט פוגלמן בפס' 16, לפסק דינו בבג"צ 5599/11 אגודת העיתונאים בתל אביב נ' ממשלת ישראל). רעה חולה ומסוכנת, הפוגעת בערכי יסוד של שיטתנו ומכרסמת בתפקודה התקין של השירות הציבורי. הם מהווים הפרה של אמון הציבור ברשות המבצעת ופוגעים באמון הציבור בשירות הציבורי.

73. יתרה מכך, וכפי שירחב להלן, עקרון השוויון וכן הרמה המקצועית של השירות הציבורי נפגעים פגיעה קשה מקום בו מקודמים או נבחרים לתפקיד אנשים, שאינם בהכרח הטובים ביותר אלא המקושרים ביותר.

74. יפים במיוחד לעניין זה דברים של כב' השופט שטרסברג – כהן בפס' 4 לפסק דינה בעניין בג"צ 154/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' מדינת ישראל [פ"ד נב(5) 111 (1998)]:

"התפיסה הבסיסית של שיטת המינהל הציבורי בישראל – המוצאת את ביטויה בהלכות שיצאו מלפני בית-משפט זה, בדברי חקיקה ובדברי מלומדים – רואה בשירות המדינה שירות בעל אופי ממלכתי מקצועי וא-פוליטי. זוהי תפיסת יסוד שהיא נחלתנו מימים ימימה. היא עוברת כחוט השני לאורך הספרות המשפטית, הפסיקה והחקיקה. המינוי הפוליטי מתעמת חזיתית עם תפיסה זו. הבסיס המוסרי-ערכי לשלילת המינוי הפוליטי, וחובתה של הרשות הציבורית להימנע ממינוי אך בשל

השתייכותו הפוליטית של המועמד נגזרת ממעמדה של הרשות הציבורית כנאמן הציבור. על נאמנות זו להיות מופעלת בהגינות, ביושר, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור שמכוחו ולמענו מסורה סמכות המינוי בידי הרשות הממנה. "ממעמד הנאמנות של הרשות הציבורית נגזרת חובתה להימנע ממינוי אך בשל השתייכותו הפוליטית של המועמד"

75. וממשיכה בפס' 10 לדבריה:

"המינוי הפוליטי מהווה הפרת אמון של הרשות המבצעת כרשות ציבורית, כלפי הציבור; הוא עלול לפגוע באמון הציבור בשירות הציבורי; הוא פוגע בעקרון השוויון; הוא פוגע ברמה המקצועית של עובדי הציבור שאינם נדרשים להוכיח, במסגרת מכרז, את היותם הטובים ביותר; הוא עלול להביא לתופעה שבה הקשרים קודמים לכישורים, והפוליטיקה במובן הצר הופכת לגורם המרכזי למינוי; הוא עלול להביא לניפוח המערכת על-מנת לקלוט "מיוזעים", ולגרום ליצירת תפקידים חדשים שלא לצורך ולקידום מהיר של מי שרוצים ביקרו; הוא עלול להסיט את שיקולי הרשות משיקולים ענייניים; הוא מביא לניגוד עניינים ולחשש לשקילת שיקולים זרים על-ידי העדפת מפלגה או עניין מפלגתי על אינטרס ציבורי; הוא עלול להביא להשחתת המוסר הציבורי; הוא עלול לגרום לתחלופה בשירות הציבורי כל אימת שמתחלף הדרג הפוליטי, ולגרום על-ידי כך לחוסר יציבות ולחוסר מקצועיות; הוא עלול לפגוע בסדרי מינהל תקין ובטוהר המידות; הוא עלול לפגוע במורל העובדים בשירות הציבורי, להשפיע על איכותו של השירות ולפגוע בדימויו. על-ידי כל אלה, פוגע המינוי הפוליטי בעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית, של תפיסתנו הערכית את מהותו של השירות הציבורי ושל האמנה החברתית שהיא בסיס הווייתנו כחברה מתוקנת." (הדגשה הוספה ע"י הח"מ).

76. מינויו של אדם לשירות הציבורי שלא על בסיס כישוריו המקצועיים אלא על בסיס זיקה פוליטית הינו מעשה מנהלי פסול המהווה מעילה של ממש בחובת הנאמנות של הגורם הממנה כלפי הציבור (וראו לעניין זה: בג"ץ 932/99 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' יו"ר הוועדה לבדיקת מינויים, פ"ד נג(3) 769, 787 (1999); עמ 9341/05 התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, ניתן ביום 19.05.2009 מופיע בנבו).

77. והנה, בעניינו דגן מבקשת המשיבה 1, פעם אחר פעם למנות מקורבת לה לתפקיד, תוך שהיא פועלת מתוך שיקולים זרים שאינם ממן העניין, ובכך מונעת את מינוין האפשרי של מנהלות ראויות ומוכשרות, ובכך מביאה לשיתוקה המוחלט של הרשות למעמד האישה.

78. על הפסול בקבלת החלטה משיקולים זרים עמד בית המשפט נכבד זה פעם אחר פעם ובין היתר, עמד על כך כבי' המשנה לנשיא, השופט אלון, בציינו:

"רשות ציבורית, הממנה עובד בשירות הציבורי, פועלת כנאמן הציבור, וכלל גדול בדינו, שנאמנות זו צריך ותופעל בהגינות, ביושר, ללא שיקולים זרים, ולטובת הציבור, שמכוחו ולמענו מסורה סמכות המינוי בידי הרשות הממנה" (בג"צ 4566/90 דקל נ' שר האוצר ואח' [8], בעמ' 33).

79. ידוע הדבר כי הרשות המנהלית מצווה להפעיל את שיקול דעתה בהתאם לסמכויותיה, על יסוד השיקולים הרלוונטיים ועל פי שיקולים אלו בלבד. כך אמר השופט (כתוארו דאז) גרוניס בבג"צ 5968/05 עיריית חברון נ' מדינת ישראל (ניתן ב01/03/06 ופורסם בנבו):

"[...כלל נקוט הוא בשיטתנו כי על הרשות המינהלית לפעול בכל מקרה

ומקרה על יסוד שיקולים ענייניים בלבד".

80. ומתוך כך, מבחינת עשה טוב וסור מרע, מקום בו חובת הרשות היא לפעול בהתבסס על שיקולים ענייניים בלבד, אל לה לשקול שיקולים זרים. גם בעולם המינהלי אין ואקום, באין שיקולים ענייניים בנמצא מצויה השרירותיות או מצויים הם השיקולים הזרים.

81. כבי השופטת פרוקצ'יה בבג"צ 9722/04 פולגת ג'ינס בע"מ ו-50 אחרים נ' ממשלת ישראל תק-על 2006(4) 3354, בפס' 13 לפסק דינה חזרה והבהירה: "רשות מינהלית המפעילה סמכות שלטונית חייבת להתחשב בשיקולים רלבנטיים, ובהם בלבד. עליה להתבסס על שיקולים ענייניים בלבד ולהימנע משיקולים זרים" [הדגשה הוספה ע"י הח"מ].

82. במקרה דנן, המשיבה 1 אף לא הכחישה כי בבסיס המנעותה מלמנות מנהלת לרשות עומד רצונה העז למנות מקורבת לה, לא בתגובות שמסרה לכלי התקשורת, ובוודאי לא בהתעלמותה הגורפת מפניותיה של העותרת. אשר על כן, גם מתוך טעמים אלו, סבורה העותרת כי על בית המשפט הנכבד להתערב ולהורות על מתן הצווים אשר ברישא לעתירה.

4.5. בנסיבות העניין חלה חובה על המשיבים 1-2 להפעיל סמכותם למנות מנהלת

לרשות לאלתר

83. המשיבה 1, השרה לשוויון חברתי בממשלת ישראל, מחויבת למלא את תפקידה תוך שמירה על פועלו התקיין של משרדה ושל הרשויות ויחידות הסמך הפועלות תחתיו, ותוך שהיא נאמנה לאינטרס הציבורי ולאמון הציבור ברשויות.

84. לשם עשותה כך, הוענקו לה סמכויות רבות שבשיקול הדעת, לצד סמכויות שהפעלתן היא חובה. העותרת טענה לעיל, ועודנה טוענת, כי הוראות החוק מקימות סמכות שבחובה למנות מנהלת לרשות.

85. יחד עם זאת, ובבחינת למעלה מן הצורך, תטען העותרת כי בענייננו דן קמה חובה נוספת – בנסיבות העניין – למשיבה 1 להפעיל סמכותה **לאלתר**. בנסיבות המקרה דנן, בהן משותקת רשות מפתח, שיתוק המוביל לפגיעה אנושה הפגיעה בערכי היסוד, באינטרס הציבורי ובאמון הציבור, אין חולק כי מתחייבת הפעלתה המיידית של הסמכות המוענקת למשיבה 1. ועל כן בהימנעותה מלמנות מנהלת לרשות, מפרה המשיבה 1 את חובתה המנהלית ובכך חורגת מסמכותה.

86. יפים לעניין זה דבריו של הנשיא שמגר בבג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל פ"ד מז(5) 404 (1993):

"...זאת ועוד, כפי שצוין כבר בעבר אין לצורך העניין שבפנינו, היינו עניין הפעלתו של שיקול דעת, הבדל בין הפעלת סמכות לבין הימנעות מהפעלת סמכות: **בהתקיים התנאים המקדמיים הדורשים הפעלת הסמכות, גם חייבת הרשות הסטטוטורית לפעול. מכאן, כי גם אם הרשות ממאנת להפעיל סמכות שבשיקול דעת ניתן לבחון הימנעותה האמורה מפעולה לפי אמות המידה המקובלות בעת בחינתן של סמכויות סטטוטוריות, היינו ניתן לבחון אם ההימנעות משימוש בסמכות נבעה משיקולים**

סבירים או שמא חייב מכלול הנסיבות את הפעלת הסמכות; כן נבחן אם ביסוד ההימנעות אינם מונחים חוסר סבירות, שרירות או הפליה העלולות לפסול את מעשיה או מחדליה של הרשות.

משמע, לא רק הפעלת סמכות בנסיבות בהן הפעלתה אינה סבירה, אלא גם הימנעות מהפעלת סמכות שבשיקול דעת בשל טעמים בלתי סבירים, יכולים להוליך למסקנה כי ההימנעות מפעולה היא בטלה."

87. ומסכם :

"סמכות הרשות הופכת לסמכות שבחובה כאשר הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה, באופן היורד לשורשו של העניין." [הדגשות הוספו ע"י הח"מ]

88. העותרת סבורה כי התנהלותה של המשיבה 1 עד כה, סירובה למנות מנהלת לרשות, תוך שהיא מקדמת מקורבת לה אשר אינה כשירה לתפקיד, ותוך שהיא מתעלמת מהאינטרס הציבורי ומביאה לשיתוקה של רשות מפתח האמונה על קידום מעמד האישה בישראל, הופכת את סמכותה למנות מנהלת לאלתר לסמכות חובה.

89. סמכות חובה זו מצטרפת לסמכות החובה של המשיבה 2 לקדם את מינויה של מנהלת הרשות, ובכך להביא להפעלתה של הרשות. הימנעות זו של המשיבות 1-2 מהפעלת חובתן עומדת בבחינת חריגה מסמכות ומחייבת את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

4.6. המנעותן של המשיבות 1-2 מלמנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה

פוגעת בטובת הציבור ומשום כך אינה סבירה

"המחזיק בסמכויות על-פי דין חייב לפעול אפוא מתוך אמון ונאמנות ושומה עליו לשוות נגד עיניו כל העת, ערב ובוקר בכל יום תמיד, את טובת הציבור ואת טובת הציבור בלבד." (בגץ 3751/03 יוסי אילן נ' עיריית תל-אביב-יפו (ניתן ביום 22.12.2004)

90. חובת הנאמנות, חלה ביתר שאת בכל הנוגע לסמכות המינוי או ההעברה מתפקיד. במקרים אלו חזרה וקבעה הפסיקה כי על הרשות המנהלית לנהוג בהגינות ולטובת הציבור. ודוק, כלל גדול גורס כי כשליח הציבור, מוטלת על נבחר הציבור החובה לפעול לטובת הציבור, ולטובתו בלבד. נבחר הציבור נועדו לשרת את הציבור בכללותו, ושומה עליהם להפעיל את שיקול דעתם, עת מפעילים הם את סמכויותיהם שבדין, לשם קידום טובת הציבור. וראו לעניין זה דבריו של כב' הנשיא שמגר בבגץ 3094/93 לעיל בעמ' 417-418 :

"הסמכויות של נושא תפקיד בשירות הציבורי נועדו לשרת את טובת הכלל. כל נבחר וכל נושא משרה הוא משרתו של הכלל [...]. בהפעלת כוחו למנות ובהפעלת כוחו להעביר מן התפקיד פועל בעל הסמכות כנאמן הציבור [...]. כפי שהסברנו לא אחת, משמעות הדבר היא כי סמכות המינוי או ההעברה מהתפקיד מן הראוי שיופעלו בהגינות, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור."

91. העותרת תטען, כי בהימנעותה של המשיבה 1 מלמנות מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה, ובכך להביא לשיתוקה של רשות מפתח האחראית על קידום מעמד האישה והשוויון בין המינים בישראל, פוגעת המשיבה 1 פגיעה אנושה בטובת הציבור.

92. יצוין, כי דברים אלו נכתבים ביתר שאת דווקא בעת האחרונה בה הציבור בישראל עד לשרשרת ארוכה ומחרידה של מקרי רצח ואלומות כלפי נשים בתוך המשפחה, ובהעדר תכנית אב מוסדרת וגוף מתכלל אשר יזעק את זעקתן ויפעל לשם הבטחת מעמדם.

93. החלטתה של המשיבה 1 להימנע ממינוי מנהלת, תוך שהיא מנסה לקדם במקביל מינוי פוליטי של מקורבת לה אשר עינה עומדת בדרישות המקצועיות, הינה מנוגדת לטובת הציבור, ועל כן אינה סבירה באופן קיצוני המחייב את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

5. סיכום

94. העתירה אשר הונחה בפניו של בית המשפט הנכבד עניינה בשרה בממשלת ישראל אשר בחרה למעול מעילה של ממש בשליחותה הציבורית, אשר פעלה בחריגה מסמכות, בניגוד לחובה המנהלית החלה עליה ותוך הפרת חובת הנאמנות שלה לציבור.

95. כך, במו ידיה ובמחדלה למנות מנהלת לרשות מפתח חשובה ביותר במשרדה ובמדינת ישראל, ותוך שהיא מנסה לקדם מינוי מקורבת לה, הביאה המשיבה 1 לשיתוקה המוחלט של הרשות לקידום מעמד האישה בישראל, ולכך שהרשות נמנעת מכורח למלא תפקידה וסמכויותיה.

96. כמעט מבלי משים, האירה העתירה זרקור לתופעה הפסולה והמגונה אשר ראוי היה כי תחלוף מן העולם במדינת ישראל של שנת 2017, והיא תופעת המינויים הפוליטיים, תוך שעמדה על הנזק הכבד אשר נגרם לאינטרס הציבורי מקום בו נמנעת שרה מלמנות מנהלת ראויה לתפקיד חשוב ונחוץ מאין כמוהו, וכל זאת בכדי שתוכל למנות מקורבת לה לתפקיד.

97. על אף ניסיונותיה של העותרת להביא לפתרון הסוגיה מחוץ לכתליו של בית המשפט הנכבד, בחרה המשיבה 1 להתעלם התעלמות מוחלטת משלל פניותיה של העותרת, ולהימנע ממתן מענה קונקרטי המתבקש בנסיבות העניין.

98. מכל האמור, מתכבדת העותרת לבקש מבית המשפט הנכבד להוציא צוים על תנאי כמבוקש ברישא לעתירה ולעשות אותם צוים מוחלטים.

99. נוכח גרירת הרגליים של המשיבה 1 הממאנת מזה למעלה משנה למנות מנהלת לרשות מפתח חשובה, לנוכח מחדלה של המשיבה 2 לפעול כדי סמכות אף היא, לנוכח שיתוקה של רשות חשובה זו, והתמשכותו הבלתי מתקבלת של מצב העניינים הפגום אשר תואר לעיל, תבקש העותרת תבקש כי בית המשפט הנכבד יורה קיום דיון דחוף בעתירה.

100. כן, ולאור התנהלותה הפסולה עובר להגשת העתירה, ולרבות התעלמותה הגורפת מפניותיה הרבות, תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד כי יורה על חיוב המשיבה 1 בהוצאות הגשת עתירה זו, לרבות שכ"ט עו"ד.

101. עתירה זו נתמכת בתצהירו של מר אלי סולם, מנכ"ל העותרת.

102. מן הדין ומן הצדק להיענות לעתירה זו.

תומר נאור, עו"ד

צרויה מידד - לוזון, עו"ד

ב"כ העותרת

ב' תמוז, תשע"ז ; 26 יוני, 2017.